

Syn.: *Caricetum diandro-appropinquatae* Klika 1958 p. p.

Diagnostické druhy: *Carex acutiformis*, ***C. appropinquata***, *C. rostrata*, *Galium palustre* agg., *G. uliginosum*, *Menyanthes trifoliata*, *Salix repens* s. l., *Valeriana dioica*; *Bryum pseudotriquetrum*

Konstantní druhy: *Caltha palustris*, ***Carex appropinquata***, *C. nigra*, *C. rostrata*, *Equisetum fluviatile*, *E. palustre*, *Eriophorum angustifolium*, *Galium palustre* agg., *G. uliginosum*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Valeriana dioica*; *Bryum pseudotriquetrum*, *Calliergonella cuspidata*, *Plagiomnium affine* s. l.

Dominantní druhy: *Caltha palustris*, ***Carex appropinquata***, *C. rostrata*, *Equisetum fluviatile*, *Menyanthes trifoliata*, *Potentilla palustris*; ***Climacium dendroides***

Formální definice: *Carex appropinquata* pokr. > 25 %
NOT skup. *Eriophorum latifolium* NOT skup.
Lychnis flos-cuculi NOT skup. *Succisa pratensis* NOT skup. *Viola palustris* NOT *Calliergonella cuspidata* pokr. > 25 % NOT *Sphagnum* sp. pokr. > 5 % NOT *Tomentypnum nitens* pokr. > 25 %

Struktura a druhové složení. Porosty této asociace mají nápadnou strukturu tvořenou velkými trsy ostřice odchylné (*Carex appropinquata*), které mohou být až 35 cm vysoké (Balátová-Tuláčková 1978). Mezi nimi nacházejí prostor i jiné druhy vysokých ostřic (např. *Carex acutiformis*, *C. diandra* a *C. rostrata*, vzácněji i *C. acuta*) a další druhy rákosin a ostřicových porostů. Někdy bývá přítomna i nižší vrstva bylinného patra tvořená druhy *Menyanthes trifoliata* a *Potentilla palustris*. V rámci svazu *Magno-Caricion elatae* jsou porosty této asociace poměrně druhově bohaté. Jednotlivé porosty se však značně liší druhovou bohatostí, která kolísá od 15 do 25 druhů na ploše 12–30 m². Podobně jako v porostech ostatních asociací svazu *Magno-Caricion elatae* se zde pravidelně vyskytuje *Equisetum fluviatile*, *Galium palustre* agg., *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria* a *Phragmites australis*. Z mechovrstů může dominovat *Drenanocladus aduncus* (Aszód 1935), který je typický pro zaplavovaná stanoviště. Slatiništění druhy a druhy vlhkých luk rostou především na bultech *Carex appropinquata* (Balátová-Tuláčková 1972); jsou to např. *Caltha palustris*, *Carex nigra*, *Valeriana dioica* a z mechovrstů *Bryum pseudotriquetrum* a *Calliergonella cuspidata*.

MCG06

Caricetum appropinquatae Aszód 1935*

Vegetace oligotrofních
a mezotrofních stojatých
vod s ostřicí odchylnou

Tabulka 12, sloupec 6 (str. 549)

Nomen mutatum propositum

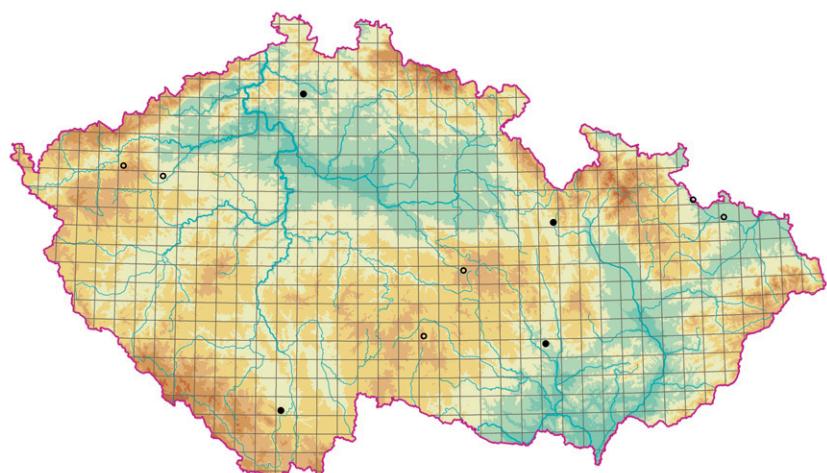
Orig. (Aszód 1935): *Caricetum paradoxae drepanocladus* (*Carex paradoxa* = *C. appropinquata*)

*Zpracovala P. Hájková

Obr. 285. *Caricetum appropinquatae*. Porost ostřice odchylné (*Carex appropinquata*) v komplexu vlhkých luk u Uherčic na Znojemsku.
(L. Ekrt 2009.)

Fig. 285. *Carex appropinquata* marsh in a complex of wet meadows near Uherčice, Znojmo district, south-western Moravia.

Obr. 286. Rozšíření asociace MCG06 *Caricetum appropinquatae*.

Fig. 286. Distribution of the association MCG06 *Caricetum appropinquatae*.

Stanoviště. Asociace se u nás vyskytuje v litorálech mezotrofních rybníků, odvodňovacích kanálech a mělkých terénních sníženinách ve slatinách (Balátová-Tuláčková 1978). Charakteristický je vyrovnaný vodní režim: záplavy jsou vzácné a po většinu roku je vodní hladina blízko povrchu půdy. Balátová-Tuláčková (1968) naznačenala v letech 1964–1966 na slovenském Záhoří kolísání vodní hladiny od -14,5 cm do +14,5 cm. Díky vysoké hladině podzemní vody převládají redukční pochody a často dochází i k rašelině. Půdním typem je organozem kyselé až neutrální reakce (Ambrož & Balátová-Tuláčková 1968, Balátová-Tuláčková 1978). U nás byla tato asociace naznačená v kolinním až submontánním stupni.

Dynamika a management. Pro existenci této vegetace není nutný pravidelný management. Dynamiku porostů určuje především výška hladiny podzemní vody a její kolísání během roku. *Carex appropinquata* může převládat nejen v asociaci *Caricetum appropinquatae*, ale i ve společenstvích svazu *Calthion palustris*, kde dochází k letnímu prosvětlení a obohacení o živiny, a ve společenstvech třídy *Scheuchzerio palustris-Caricetea nigrae*, kde nedochází k přeplavení a hromadí se více organického materiálu. V procesu zazemňování litorálu navazuje *Caricetum appropinquatae* na společenstva rákosin, ale někdy může být také iniciálním stadiem sukcese. Dále pak vývoj směruje k vegetaci třídy *Scheuchzerio palustris-Caricetea nigrae*, která na *Caricetum appropinquatae* navazuje často také prostorově.

Rozšíření. Výskyt této asociace je bohatě doložen především ze střední Evropy, např. z Německa (Pott 1995, Philippi in Oberdorfer 1998: 119–165, Schubert et al. 2001a, Hilbig in Schubert et al. 2001b: 251–267), Polska (Matuszkiewicz 2007), Slovenska (Otahelová et al. in Valachovič 2001: 53–183), Rakouska (Balátová-Tuláčková et al. in Grabherr & Mucina 1993: 79–130), Maďarska (Borhidi 1996), Rumunska (Coldea 1991, Sanda et al. 1999) a Ukrajiny (Solomaha 2008). Floristicky velmi podobná vegetace je pod jménem *Sphagno-Caricetum appropinquatae* udávána také ze Skandinávie (Dierßen 1996). Tento vegetační typ je znám rovněž z Ruska (Korotkov et al. 1991). Naopak se nevyskytuje v západní Evropě, kde je *Carex appropinquata* vzácná a nevytváří samostatné společenstvo, ale je pouze součástí

slatinští vegetace (Rodwell 1995). I na Balkáně je *C. appropinquata* vzácná (Hájek et al. 2006b) a porosty patřící k této asociaci se zde pravděpodobně nevyskytují. Na našem území existují fytocenologické snímky ze severozápadních Čech (Balátová-Tuláčková 1978), Dokeska (Turoňová & Rychtařík 2002), Lanškrounské kotliny (Jirásek 1992), Blanského lesa (Vydrová 1997), Žďárských vrchů (Klika & Šmarda 1944), Českomoravské vrchoviny (Rybniček 1974), Brněnska (Saul 1989) a Opavska (Balátová-Tuláčková 1972). Výskyt na Znojemsku není doložen fytocenologickými snímky.

Hospodářský význam a ohrožení. Přímý hospodářský význam tato vegetace nemá, podílí se však na zadržování vody v krajině a v litorálech rybníků napomáhá přirozenému čištění vody. Podobně jako ostatní asociace svazu *Magno-Caricion elatae* je i *Caricetum appropinquatae* u nás vzácným vegetačním typem s malým počtem lokalit.

■ **Summary.** This type of marsh vegetation is characterized by the tall tussocks of *Carex appropinquata*, which are accompanied by other tall sedges such as *C. acutiformis*, *C. diandra* and *C. rostrata*. It occupies peaty soils in mesotrophic littoral zones of fishponds, drainage ditches and depressions in mire complexes. The water regime is rather stable with water table near the soil surface. It is a rare vegetation type, occurring at only a few sites in the Czech Republic.

Tabulka 12. Synoptická tabulka asociací vegetace vysokých ostřic (třída *Phragmito-Magno-Caricetea*, část 4: *Magno-Caricion elatae a Magno-Caricion gracilis*).

Table 12. Synoptic table of the associations of tall-sedge marshes (class *Phragmito-Magno-Caricetea*, part 4: *Magno-Caricion elatae* and *Magno-Caricion gracilis*).

- 1 – MCG01. *Caricetum elatae*
- 2 – MCG02. *Equisetum fluviatile-Caricetum rostratae*
- 3 – MCG03. *Peucedano palustris-Caricetum lasiocarpae*
- 4 – MCG04. *Comaro palustris-Caricetum cespitosae*
- 5 – MCG05. *Caricetum diandrae*
- 6 – MCG06. *Caricetum appropinquatae*
- 7 – MCG07. *Carici elatae-Calamagrostietum canescens*
- 8 – MCG08. *Cladinetum marisci*
- 9 – MCH01. *Caricetum acutiformi-paniculatae*
- 10 – MCH02. *Caricetum acutiformis*
- 11 – MCH03. *Caricetum gracilis*
- 12 – MCH04. *Caricetum vesicariae*
- 13 – MCH05. *Caricetum distichiae*
- 14 – MCH06. *Caricetum ripariae*
- 15 – MCH07. *Caricetum vulpinae*
- 16 – MCH08. *Phalaridetum arundinaceae*

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Počet snímků	50	164	9	4	9	10	88	8	17	120	363	137	58	141	32	90
Počet snímků s údaji o mechovém patře	28	128	8	4	6	8	48	6	14	94	257	107	33	117	28	58

Keřové patro

Salix cinerea	22	10	2	13	.	.	1	1	2	.	.	.
---------------	---	---	---	---	----	----	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---

Bylinné patro

Caricetum elatae

Carex elata	100	1	11	.	22	.	5	.	.	2	1	3	2	1	.	1
-------------	-----	---	----	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Peucedano palustris-Caricetum lasiocarpae

Carex lasiocarpa	6	1	100	.	11	.	1	.	.	.	1
Eriophorum gracile	.	.	22
Utricularia minor	.	.	22	.	11	.	1
Rhynchospora alba	.	.	22

Comaro palustris-Caricetum cespitosae

Carex cespitosa	.	1	.	100	3	1	1	2	1	.	.
Potentilla palustris	16	27	33	100	11	30	18	.	.	3	6	11	.	.	.	1
Carex canescens	16	15	11	100	22	10	6	.	6	1	4	6	.	.	3	.
Stellaria palustris	8	5	.	50	11	.	3	.	.	2	6	4	10	3	19	1
Eriophorum angustifolium	6	12	33	100	22	50	7	.	.	2	1	4	7	.	.	.
Epilobium palustre	16	25	.	75	.	40	15	.	6	5	7	15	3	.	6	2

Tabulka 12 (pokračování ze strany 549)

Slooupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
<i>Cardamine pratensis</i>	8	9	.	75	33	30	9	.	12	3	8	7	10	1	31	2
<i>Agrostis stolonifera</i>	4	8	.	75	.	10	2	.	6	3	6	7	7	4	28	10
<i>Caricetum diandrae</i>																
<i>Pedicularis palustris</i>	33	1	1	3	.	3	.	.
<i>Eriophorum latifolium</i>	.	1	.	.	44	20	2
<i>Lythrum salicaria</i>	60	9	22	25	89	50	33	38	6	33	39	23	38	28	31	46
<i>Peucedanum palustre</i>	20	9	11	.	44	20	22	.	.	1	6	7	2	1	.	6
<i>Ranunculus flammula</i>	6	10	.	.	44	.	3	.	.	1	6	11	5	2	31	.
<i>Caricetum appropinquatae</i>																
<i>Carex appropinquata</i>	.	1	.	.	11	100	.	.	.	3
<i>Valeriana dioica</i>	4	3	.	50	22	70	1	.	.	3	1	1	2	.	.	.
<i>Salix repens s. l.</i>	11	20	1
<i>Galium uliginosum</i>	6	9	.	50	.	70	11	.	.	5	3	5	16	.	6	4
<i>Carici elatae-Calamagrostietum canescens</i>																
<i>Calamagrostis</i>																
<i>canescens</i>	16	4	.	.	.	20	100	.	.	.	8	1	2	1	3	4
<i>Cladietum marisci</i>																
<i>Cladium mariscus</i>	2	100
<i>Juncus subnodulosus</i>	4	75	.	1
<i>Caricetum acutiformi-paniculatae</i>																
<i>Carex paniculata</i>	.	1	100	3	1	.	2	.	3
<i>Caricetum acutiformis</i>																
<i>Carex acutiformis</i>	2	2	11	.	.	40	1	.	12	100	2	1	10	2	3	4
<i>Caricetum vesicariae</i>																
<i>Carex vesicaria</i>	30	12	.	.	11	.	18	.	.	5	29	100	7	4	28	23
<i>Caricetum distichae</i>																
<i>Carex disticha</i>	2	.	.	.	22	1	4	1	100	1	3	3
<i>Caricetum ripariae</i>																
<i>Carex riparia</i>	8	3	3	2	16	100	6	3
<i>Caricetum vulpinae</i>																
<i>Carex vulpina</i>	3	7	6	19	2	100	9
<i>Phalaridetum arundinaceae</i>																
<i>Phalaris arundinacea</i>	10	5	.	.	11	.	19	.	18	20	34	22	31	28	56	100
Diagnostické druhy pro dvě a více asociací																
<i>Carex rostrata</i>	16	100	44	100	33	80	7	.	6	2	5	15	5	.	.	.
<i>Menyanthes trifoliata</i>	.	6	33	75	11	30	3	.	.	1	.	5

Tabulka 12 (pokračování ze strany 550)

Sloupeč číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
<i>Phragmites australis</i>	24	2	56	.	44	40	7	88	35	14	7	2	16	12	6	10
<i>Carex diandra</i>	6	3	.	75	100	20	1	1
<i>Equisetum fluviatile</i>	26	28	33	100	67	50	10	.	12	5	12	27	12	3	.	10
<i>Veronica scutellata</i>	4	4	.	50	33	10	2	.	1	3	4	2	1	41	.	.
<i>Galium palustre</i> agg.	66	35	22	100	67	80	56	.	88	23	41	52	41	23	69	62
<i>Carex acuta</i>	10	9	44	.	78	10	31	.	6	13	100	29	43	14	66	50

Ostatní druhy s vyšší frekvencí

<i>Lysimachia vulgaris</i>	56	25	33	.	22	60	64	13	47	22	34	31	28	21	9	56
<i>Lycopus europaeus</i>	34	19	11	50	56	10	10	.	59	18	25	19	14	13	3	33
<i>Lemna minor</i>	20	24	2	.	65	16	18	19	3	26	.	3
<i>Ranunculus repens</i>	6	5	.	50	11	.	10	.	6	9	15	10	52	12	81	34
<i>Juncus effusus</i>	14	18	.	.	11	.	15	.	29	11	17	22	22	6	31	17
<i>Persicaria amphibia</i>	12	9	.	25	11	20	19	.	6	13	18	23	26	8	22	18
<i>Glyceria maxima</i>	18	2	.	.	11	.	14	.	.	8	22	9	9	23	25	33
<i>Scutellaria galericulata</i>	18	10	.	50	22	20	20	.	29	12	16	22	12	5	.	27
<i>Poa palustris</i>	6	2	.	.	22	.	9	.	6	7	17	12	28	13	25	42
<i>Iris pseudacorus</i>	28	1	.	.	11	.	14	.	.	13	14	6	21	23	13	30
<i>Equisetum palustre</i>	6	10	22	.	33	60	14	.	29	23	12	10	26	4	13	18
<i>Sympythium officinale</i>	12	1	.	.	.	10	9	.	.	22	9	2	28	21	9	32
<i>Filipendula ulmaria</i>	2	9	.	.	.	30	28	.	18	13	8	13	17	3	19	23
<i>Caltha palustris</i>	6	9	11	50	67	70	7	.	12	10	11	11	22	4	28	14
<i>Alopecurus pratensis</i>	.	1	.	.	11	.	9	.	.	6	12	5	41	4	72	19
<i>Lysimachia nummularia</i>	4	1	.	.	11	.	1	.	6	8	12	9	29	9	59	14
<i>Urtica dioica</i>	4	10	24	.	18	8	7	1	9	20	3	32
<i>Myosotis palustris</i> agg.	12	10	.	.	11	20	7	.	12	4	10	17	7	1	16	21
<i>Poa trivialis</i>	.	7	.	75	.	30	5	.	18	8	10	2	33	6	31	9
<i>Deschampsia cespitosa</i>	4	6	6	.	.	5	7	9	33	2	50	11
<i>Cirsium palustre</i>	6	14	.	25	11	40	23	.	47	2	6	9	7	.	3	9
<i>Carex nigra</i>	4	17	11	50	11	50	16	.	.	2	2	18	16	.	16	2
<i>Sanguisorba officinalis</i>	2	2	.	.	22	10	11	.	.	8	8	4	34	2	31	8
<i>Lathyrus pratensis</i>	2	1	.	.	.	20	8	.	6	8	5	2	24	3	22	4
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	2	5	.	25	22	40	8	.	12	3	4	4	17	.	22	2
<i>Agrostis canina</i>	6	12	11	50	.	20	10	.	.	1	4	4	10	.	13	1
<i>Lysimachia thyrsiflora</i>	10	8	22	.	22	10	11	.	.	2	6	6	2	.	.	2
<i>Eleocharis palustris</i> agg.	2	3	11	.	11	.	.	.	6	2	5	9	12	1	25	7
<i>Cirsium arvense</i>	2	6	.	.	6	4	3	21	7	6	9
<i>Angelica sylvestris</i>	.	2	.	.	.	40	16	.	.	1	4	4	16	1	3	8
<i>Mentha arvensis</i>	4	4	.	.	11	.	.	.	12	1	4	3	7	2	22	2
<i>Rumex crispus</i>	2	1	3	1	10	3	25	12
<i>Potentilla anserina</i>	6	2	2	16	4	31	7	
<i>Juncus filiformis</i>	.	2	.	50	.	.	14	.	.	3	5	3	.	9	2	
<i>Ranunculus acris</i>	2	1	.	.	.	20	6	.	6	2	2	.	16	.	.	3

Tabulka 12 (pokračování ze strany 551)

Sloupeč číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
<i>Holcus lanatus</i>	.	2	.	.	.	20	3	.	6	1	2	1	5	.	3	1
<i>Lotus uliginosus</i>	.	2	.	.	.	20	1	.	.	3	1	4	3	1	3	2
<i>Cirsium rivulare</i>	.	3	.	.	.	20	1	.	6	3	1	1	2	.	3	.
<i>Festuca rubra</i> agg.	.	2	.	75	.	30	2	1	7	.	.	.
<i>Potentilla erecta</i>	2	3	.	.	11	20	.	.	.	2	.	1	3	.	.	.
<i>Briza media</i>	.	2	.	.	.	20	1
<i>Dactylorhiza majalis</i>	.	1	.	.	.	30
<i>Parnassia palustris</i>	22	20

Mechové patro***Peucedano palustris-Caricetum lasiocarpae***

<i>Calliergon cordifolium</i>	11	2	25	25	1	1	2	.	.	4	.
-------------------------------	----	---	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Caricetum appropinquatae

<i>Bryum pseudotriquetrum</i>	.	1	.	.	.	50	4
-------------------------------	---	---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

▷ ▷

Obr. 221. Srovnání asociací vegetace rákosin a vysokých ostřic pomocí Ellenbergových indikačních hodnot, nadmořských výšek a pokryvnosti bylinného patra. Vysvětlení grafů viz obr. 24 na str. 78.

Fig. 221. A comparison of associations of marsh vegetation by means of Ellenberg indicator values, altitude and herb layer cover. See Fig. 24 on page 78 for explanation of the graphs.

Vegetace rákosin a vysokých ostřic (*Phragmito-Magno-Caricetea*)

